

חזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

ל.

עין משפט
נר מצוה

(6) לקמן דף קע"ג ע"ב ג' ד"ל רב
נ"ב ג' ד"ל רבנא. דק"מ.

הגהות הב"ח

(6) נ"ב ג' ד"ל רבנא דמובינא
 (7) ל"ג ד"ל רבנא דמובינא
 (8) שם אוקמה דר"א
 (9) שם אוקמה דר"א
 (10) שם אוקמה דר"א
 (11) שם אוקמה דר"א
 (12) שם אוקמה דר"א
 (13) שם אוקמה דר"א
 (14) שם אוקמה דר"א
 (15) שם אוקמה דר"א
 (16) שם אוקמה דר"א
 (17) שם אוקמה דר"א
 (18) שם אוקמה דר"א
 (19) שם אוקמה דר"א
 (20) שם אוקמה דר"א
 (21) שם אוקמה דר"א
 (22) שם אוקמה דר"א
 (23) שם אוקמה דר"א
 (24) שם אוקמה דר"א
 (25) שם אוקמה דר"א
 (26) שם אוקמה דר"א
 (27) שם אוקמה דר"א
 (28) שם אוקמה דר"א
 (29) שם אוקמה דר"א
 (30) שם אוקמה דר"א

י"א א ב מ"י ס"ח מ'ה'
 מ"ה מ'ה' ס"ח מ'ה'
 ס"ח מ'ה' ס"ח מ'ה'
 י"ב ג ד מ"י ס"ח מ'ה'
 ס"ח מ'ה' ס"ח מ'ה'
 י"ג ד מ"י ס"ח מ'ה'
 ס"ח מ'ה' ס"ח מ'ה'
 י"ד ה מ"י ס"ח מ'ה'
 ס"ח מ'ה' ס"ח מ'ה'
 י"ה ו מ"י ס"ח מ'ה'
 ס"ח מ'ה' ס"ח מ'ה'
 י"ז ח מ"י ס"ח מ'ה'
 ס"ח מ'ה' ס"ח מ'ה'

רבינו גרשום

נכסי דבי בר סיסין.
 כלומר אותן נכסים שקניתי
 מבר סיסין שהיה עשיר
 מובינא לן: קשיא רבא
 אורבא. דלעיל כפרא
 ליה דבי הלוקח הוא
 ליה לאוקמה. והכא כפרא
 דבי נתמן דקמידין כפר
 לוקח ס"ל דבי מוכר
 הוא ליה לאוקמה. והכא
 ליה אורבא מובינא מהכא
 עליו הראיה: קשיא דרב
 נתמן אורבא נתמן. דלעיל
 אוקמה דבי מוכר ורבא
 דבי לוקח: התיב ורבא
 קאי בנכסיה שמחוק הוא
 מההוא קרקע דמקמי ו
 בר סיסין ומפשיה לו הוי
 ליה ללוקח להביא ראיה.
 וס"ל דרבא מוכר. והכא הויא
 ליה למוכר להביא ראיה:
 עליה. דמוכר רמיא לגלוי
 מי לא אמרין ליה לבעל
 שראוי להביא נפק עליה
 מעשרי קום קיים שטרך
 וקום בכספי ה"ל להביא
 דאמר מוכר אוא בכספיו
 גויא הוינא גבה ליה
 ללוקח להביא ראיה ולקום
 בכספי הוא מעשה דבר
 היסודי ורשכניו גויא רשחי:
 היסודי בכספי פרק מי שפחו:
 אוא בכספי בראי הווי.
 שהייתי הולך בחבורה
 במקום שויקים ולא הייתי
 יכול למחות ספני טורד
 סחורתי: טורד בשוקיה.
 ואני יכול למחות: והתירא
 ולא זכינתה מנאי ויל פרק
 מן ארעא דירי ולא פרק
 דברים דירי את תבע
 דרין סחורתי שקניתי סמני.

16 נראה ד"ל הוא ל"ל ללוקח
 להביא ראיה ולהוציא ק"ל
 מוכר: הכא לוקח ק"ל
 כנכסיה הי' ליה למוכר להביא
 ראיה: זו ד"ל לאו ק"ל
 מודית דהיא לרע"ה דירי היא
 זאת לא זכינתה מנאי. והוא
 ולא זכינתה מנאי וי:

לא קמודית דהא ארעא דירי הוא. פי' רבינו שמואל דאם נמוחק זה
 שלש שנים ועונו מפלניא וזנמיה וזנמיה דזננה מיך קמי דירי נדאמן
 זנמיגו דאי זני אמר מיך זנמיה וזנמיה וזנמיה דזננה מיך קמי דירי נדאמן
 יש לו עדים שהחזיק בה המוכר יום אחד והביא ראיה מההיא דדר
 נקשתא בעלימא דלקמן וכדכרי
 כן הוא היכא דיש עדים למעורר
 שהקרקע שלו הימה אלל בעודלא
 דהכא (ס) משמע שלא היה למעורר
 עדים מדקאמר לאו קא מודית כו'
 אי הוה טעין קמי דירי זננה מיך
 או דר נה חד יומא היה נאמן אף
 על פי שלא למעורר שלש שנים מיגו דאי
 כעי אמר לא הימה שך מעולס אלל
 ודאי השמא דאמר מפלניא וזנמיה
 דזננה מיך וזודה שהימה שלו חו
 לא מני נתמן דקמי דירי זננה
 מיך או קמי דירי דר נה חד יומא
 (1) מיגו דאי כעי אמר בתמלה לא
 הימה שך מעולס דמיגו דמפרע לא
 אמרין כדמוחק לקמן דף מ"ח: גבי
 ההוא דדר נקשתא בעלימא ארבע
 שנין ואמר מפלניא וזנמיה דזננה
 מיך אמא לקמיה דר' חייא אמר ליה
 אימי סהדי דדר ניה אפילו חד יומא
 ואוקמי' לה בדין שמשע דאי לית ליה
 סהדי אין נאמן לומר קמי דירי דר נה
 חד יומא זנמיגו דאי כעי אמר מיך
 וזנמיה כיון שכבר הודה ללאו מיניה
 זננה לית ליה חו מיגו ואין לו להאמיני
 כמאי דקאמר השמא (1) ממוך שהיה
 יכול לשקור בתמלה קודם שהודה
 ללא הוה מסקי דאעמיה שהיה זקוק
 לטענה זו והא דקאמר הכס רב

וחימיה לדעמיה דלחביי דאי הוה א"ל קמי דירי זננה מיך הוה מהימן
 ליה זנמיגו דאי כעי אמר מיך זנמיה לא קאמר שהיה עדיין נאמן
 בטענה זו אלל כלומר אי הוה טעין מעיקרא קודם שהודה וה"ה דאי
 הוה טעין מעיקרא קמי דירי דר נה חד יומא דהוה מהימן ועוד ראיא
 מסוף (ס) דזה נזכר (פסחין דף ל"ה) גבי ההיא איתמא דנפק שטרע
 ממותי דיה אמרה דענא ליה כהאי שטרע דפריע הוא כו' ולא
 הימנה רב נתמן א"ל רבא והא אי כעיא קלמיה כיון דלחחוק כבי
 דינא אי כעיא קלמיה לא אמרי' אלמא אע"ג קודם שראינוהו כדה
 הימה נאמנה לומר דפרעו הוא זנמיגו דאי כעיא קלמיה השמא דלחחוק
 כבי דינא פי' שראינוהו כדה לא מהימנה דאין כאן עוד מיגו שעל
 כרחק זריכה עכשיו טענה זו שהיא אומרת אם רוצה לפטור את הלוה
 וזקונט' פי' שם לחחוק שהיה השטר מקיים ואין נראה לר"י דמה מועיל
 דמ"מ זה כעיא קלמיה ועוד ראיא דתנן כפ' שבעות הדיינין (שבעות דף
 ל"ה) מנה לי בדין אמר לו הן למחר א"ל תנה לי נתחיי לך פטור ופרין
 מינה (ס"ה) למ"ד המלה את חבירו בעדים כרחק לפטורו בעדים והא
 הכא כיון דמנעו בעדים כמאן דחופיה בעדים דמי וקמי פטור ומאי
 קשיא שאני הכא דפטור מיגו דאי כעי אמר אתמול לא היו דברים
 מעולם אלל ודאי כי האי גוונא לא אמרין מיגו ומה שפ"ה כפ' בתרא
 דהפך דאמר חזרתי וקאמריה ממנו לאחר שעשימיה סימן בשמו נתמן דהפך הוא הפך
 לר"י דכ"ה היא גוונא לא אמרי' מיגו כדפרישית דע"י מה שהיה יכול לטעון מחילה אינו נאמן עכשיו אלל נראה לר"י דהתם נמי (1) חזר ואלכלה
 שני חוקה אחר שעשה סימן וכי יומא אי אלכלה שני חוקה פשיטא ומאי קמ"ל ר' יוחנן דנאמן ממני היא דחוקה שיש עמה טענה הרי זו חוקה וי"ל
 דס"ד דלא מהימן כיון שערער עליו קודם שאכלה שני חוקה לומר שהיא שלו לא עבד איניש דליזננה בתר הכי קמ"ל וכן ההוא עובדא דמימי
 בתר הכי איניש בשאלנה שני חוקה ובעובדא דידן אי הוה מימי המחזיק סהדי דדר ניה חד יומא נראה לרשב"א דהוה (1) לאוקומי לרענא
 בדיה אע"ג דליכא מיגו מ"מ טעינין ללוקח מאחר שהיה המוכר נאמן לומר זנמיגו דאי כעי אמר לא הימה שך מעולס ואף על גב
 דהאי לוקח דע שהימה שלו והוה כחד סהדא מכל מקום הו מיגו כדמשמע לקמן (דף ל"ג) גבי נכסא דר' אבא (1) אי לא הו מחויב שבעות
 ואינו יכול לישבע היה נאמן לומר דירי חטפי זנמיגו דאי כעי אמר לא הימה שך מעולס ואף על גב
 נשבעין על הקרקעות והה"מ מצינו בסוף המוכר (1) (לקמן דף ע"ג) גבי מפקד אלל חבירו בשטר דאע"ג דלא טעינין ליתמי נאנסו אפי"ה
 טעינין ליה החורתי לך כיון שאכיהם היה נאמן בטענה זו זנמיגו דאי כעי אמר נאנסו ואורי' דלא דמי להיא דהמוכר את הבית דהכא אם היה
 רוצה המוכר לזכות בטענה זו דלא הימה שך מעולס לא היה מעכבה הלוקח שגרי יודע היה שהימה שלו כמד ר"ח ראינו לרבינו הגאונים
 ו"ל דהאי מחזיק לית ליה למיחא לדינא כדדי מריה דלרענא אלל האי דזנין ליה ממיח כדדיה ואין נראה לרשב"א דהא כל זכות שחבא
 לידו מוכר ראשון לשני ולא יוכל לזכות ולומר לו לאו בעל דברים דירי את ולקמן אשכחן כדדיה גבי ההוא דדר נקשתא בעלימא דלא
 מצי למימר ליה לאו בעל דברים דירי את אלל אי הוה משכח סהדי דדר ניה ההוא גברא חד יומא הוה מוקי לה ר' חייא כדדיה:
 מפלניא

כל נכסי דבי בר סיסין. כלומר כל אומן קרקעות שקניתי מאתו
 ארס ששמו בר סיסין: דמקריא דבי בר סיסין. כך קרוין לו ואין
 ידוע אם קנאה מני בר סיסין ולפיכך נקראת כן או כך שמה מעולס
 וירושא היא לו מאזנתי: אוקמה כידא דלוקח. כדמפרש טעמא
 לקמיה דעליה דיריה רמיא לגלוי דלאו
 זכר סיסין היא: אמר ליה רבא דינא
 הכי. להוציא מספק מחמת די המוכר
 שהוה ממוך: המוליא ממכירו.
 דהיינו לוקח עליו להביא ראיה וזת
 ומאחר שאין לו ראיה יפסיד: קשיא
 דרבא אדרבא קשיא דרב נחמן אדרב
 נתמן. דלעיל (ט:) מוקי לה רב נתמן כד
 המוכר ורבא כיד הלוקח והכא
 (1) מ"ד דמ"ח יומא דמיטע:
 (2) מ"ד דקאמר השמא
 (3) מ"ד דמ"ח יומא דמיטע:
 (4) מ"ד דמ"ח יומא דמיטע:
 (5) מ"ד דמ"ח יומא דמיטע:
 (6) מ"ד דמ"ח יומא דמיטע:
 (7) מ"ד דמ"ח יומא דמיטע:
 (8) מ"ד דמ"ח יומא דמיטע:
 (9) מ"ד דמ"ח יומא דמיטע:
 (10) מ"ד דמ"ח יומא דמיטע:
 (11) מ"ד דמ"ח יומא דמיטע:
 (12) מ"ד דמ"ח יומא דמיטע:
 (13) מ"ד דמ"ח יומא דמיטע:
 (14) מ"ד דמ"ח יומא דמיטע:
 (15) מ"ד דמ"ח יומא דמיטע:
 (16) מ"ד דמ"ח יומא דמיטע:
 (17) מ"ד דמ"ח יומא דמיטע:
 (18) מ"ד דמ"ח יומא דמיטע:
 (19) מ"ד דמ"ח יומא דמיטע:
 (20) מ"ד דמ"ח יומא דמיטע:
 (21) מ"ד דמ"ח יומא דמיטע:
 (22) מ"ד דמ"ח יומא דמיטע:
 (23) מ"ד דמ"ח יומא דמיטע:
 (24) מ"ד דמ"ח יומא דמיטע:
 (25) מ"ד דמ"ח יומא דמיטע:
 (26) מ"ד דמ"ח יומא דמיטע:
 (27) מ"ד דמ"ח יומא דמיטע:
 (28) מ"ד דמ"ח יומא דמיטע:
 (29) מ"ד דמ"ח יומא דמיטע:
 (30) מ"ד דמ"ח יומא דמיטע:

כרין זה להביא עדים שחוקה גמורה שלא דר זה עמו. וזכתי מרי
 עובדי סבירא לן כרב נתמן דהלכתא כוחיה דדינא [כמוצט"י]. וכן פוסקין
 פירוש ר' הנינא (1) איש רומי: מאי נשים כהאי בינא. שהכל יודעין
 שפלי הוי: לא אלל כשוקי כהאי רואי. אכרן מרחקים מקום שאין
 השיירות מזויות ולא ידעמי ולכן לא מחימי ומנן בפירקין (ל"ה) היה היודיה
 והחזיק בגליל אינה חוקה עד שיהא עמו כדמדינה באותה מלכות דהו
 שירות מזויות א"ר איכא ללוקמה בשעת מירוס ואפילו באותה מדינה
 דלקמן כהאי פירקין (ס"ג) וכן פירשאו הגאונים כפי ר"ח. אלל במקום
 שהשיירות מזויות וליכא מירוס לא מצי טעין הכי דק"ל בפירקין (דף
 ל"ה) מחזיקין בנכסי בורח דמחאה שלא כפניו הויא מחאה ואי טעין לא
 ידעמי שהחזיק איש פלוני בקרקע שלי ולכן לא מחימי אינו נאמן דכי
 הכי דאמרין מחאה שלא כפניו הויא מחאה דחבך חבךא אית ליה
 ויאמרו לו המחזיק כמו כן אמרו לוה שאלם אחד מחזיק בקרקע שלו הואיל
 ושיירות מזויות וכן הלכה: בשוקאי הוה ערידנא. למכור סחורתי
 ולקנות אחרת ולא ידעמי שאמה דר כביתי וכגון שיש לו בית אחר
 באותה העיר שהיה מתאכסן שם כל ל' יום. ויש מפרשים בשוקאי היה
 ערידנא ולא היה לי פנאי לתמות אע"פ שידעמי ואינו נראה בעיני:
 אמר

דכמוצט"י (דף קט: ושם) גבי עשהא סימן לאחר דאם טען ואמר חזרתי וקאמריה ממנו לאחר שעשימיה סימן בשמו נתמן דהפך הוא הפך
 דהפך דמאחר שיש עדים שהימה שלו וגולה ממנו (1) אין לו זכות אלל על פיו של זה שעשהא סימן לו והרי חזר ואמר לקמיה ממך אין נראה
 לר"י דכ"ה היא גוונא לא אמרי' מיגו כדפרישית דע"י מה שהיה יכול לטעון מחילה אינו נאמן עכשיו אלל נראה לר"י דהתם נמי (1) חזר ואלכלה
 שני חוקה אחר שעשה סימן וכי יומא אי אלכלה שני חוקה פשיטא ומאי קמ"ל ר' יוחנן דנאמן ממני היא דחוקה שיש עמה טענה הרי זו חוקה וי"ל
 דס"ד דלא מהימן כיון שערער עליו קודם שאכלה שני חוקה לומר שהיא שלו לא עבד איניש דליזננה בתר הכי קמ"ל וכן ההוא עובדא דמימי
 בתר הכי איניש בשאלנה שני חוקה ובעובדא דידן אי הוה מימי המחזיק סהדי דדר ניה חד יומא נראה לרשב"א דהוה (1) לאוקומי לרענא
 בדיה אע"ג דליכא מיגו מ"מ טעינין ללוקח מאחר שהיה המוכר נאמן לומר זנמיגו דאי כעי אמר לא הימה שך מעולס ואף על גב
 דהאי לוקח דע שהימה שלו והוה כחד סהדא מכל מקום הו מיגו כדמשמע לקמן (דף ל"ג) גבי נכסא דר' אבא (1) אי לא הו מחויב שבעות
 ואינו יכול לישבע היה נאמן לומר דירי חטפי זנמיגו דאי כעי אמר לא הימה שך מעולס ואף על גב
 נשבעין על הקרקעות והה"מ מצינו בסוף המוכר (1) (לקמן דף ע"ג) גבי מפקד אלל חבירו בשטר דאע"ג דלא טעינין ליתמי נאנסו אפי"ה
 טעינין ליה החורתי לך כיון שאכיהם היה נאמן בטענה זו זנמיגו דאי כעי אמר נאנסו ואורי' דלא דמי להיא דהמוכר את הבית דהכא אם היה
 רוצה המוכר לזכות בטענה זו דלא הימה שך מעולס לא היה מעכבה הלוקח שגרי יודע היה שהימה שלו כמד ר"ח ראינו לרבינו הגאונים
 ו"ל דהאי מחזיק לית ליה למיחא לדינא כדדי מריה דלרענא אלל האי דזנין ליה ממיח כדדיה ואין נראה לרשב"א דהא כל זכות שחבא
 לידו מוכר ראשון לשני ולא יוכל לזכות ולומר לו לאו בעל דברים דירי את ולקמן אשכחן כדדיה גבי ההוא דדר נקשתא בעלימא דלא
 מצי למימר ליה לאו בעל דברים דירי את אלל אי הוה משכח סהדי דדר ניה ההוא גברא חד יומא הוה מוקי לה ר' חייא כדדיה:
 מפלניא